

KLEINE KLINIEKEN POPULAIR

► Ursula van Eijk in het Alexander Monro Ziekenhuis. Het lijken luxe dingetjes, maar ik weet nu hoe belangrijk ze zijn.”

FOTO SHODY CAREMAN

Zorg met warmte

Hadden kleine medische klinieken het imago van schimmige dokters die tegen torenhoge bedragen sleutelden aan neuzen en borsten, nu laten patiënten er met een gerust hart een tumor verwijderen.

Francine Wildenburg
Bilthoven

Midden in de bossen. Witte muren, design meubilair, open haard, zacht vloerkleed, een café latte. Je waant je in een luxe wellnesscentrum. Alleen het mutsje op het kale hoofd van een patiënte verraad dat het hier om ernstige zaken gaat: borstkanker.

Het Alexander Monro Ziekenhuis in Bilthoven scoort een 9,5 op Zorgkaart Nederland. Jaarlijks komen zo'n 1.000 vrouwen hier, in plaats van een 'gewoon' ziekenhuis kiezen ze voor de kliniek die pas vier jaar bestaat. De verzekering vergoedt de zorg die niet onderdoet voor elders. Er zijn oncologen, radiologen, plastisch chirurgen. Ze werken samen met het UMC Utrecht als weefsel moet worden onderzocht of als het ingewikkelder wordt, bijvoorbeeld bij uitzaaiingen of als iemand ook een andere ziekte heeft, zoals diabetes.

„We weten hier heel goed wat we wel en niet kunnen en richten ons puur daarop: dat zorgt voor korte wachttijden, korte lijntjes tussen specialisten, een vast aanspreekpunt voor patiënten”, zegt Yvonne Grob van Alexander Monro.

Ex-kankerpatiënte Ursula van Eijk (47) schiet vol als ze denkt aan de eerste keer dat ze de Bilthovense kliniek binnenliep, na talloze afspraken in een groot ziekenhuis elders en een mislukte reconstructie van haar linkerborst. „De warmte die je voelt als je hier komt. De rust, de arts die meteen komt kennismaken en haar hand op je schouder legt. Je partner die na de operatie naast je kan slapen

In het ziekenhuis moest ik drie weken wachten op mijn eerste chemokuur

— Ex-kankerpatiënte Ursula van Eijk

▼ De lobby van het Alexander Monro Ziekenhuis. FOTO SHODY CAREMAN

op een comfortabel bed. De roze doek die je krijgt om je gehavende borsten te bedekken, de zachte sokken voor in de koude operatiekamer. Het lijken allemaal luxe dingetjes, maar ik weet nu hoe belangrijk ze zijn.”

Van Eijk reed er met liefde 100 kilometer naartoe. „Die reistijd is tien keer minder vermoeiend dan een overvol ziekenhuis, waar je eindeloos vaak naartoe moet, steeds weer voor een ander onderzoek.” In Bilthoven hebben de spreekkamers namen in plaats van nummers en allemaal een eigen sfeer. Trek je de rood-zwarte 'Frida' niet meer, omdat je daar een slechtnieuwsgesprek hebt gehad, dan mag je de volgende keer gerust naar Ellen, Amelia of Marie.

Nooit hoefde Van Eijk lang te wachten. „In het ziekenhuis moest ik drie weken wachten op mijn eerste chemokuur terwijl er meerdere tumoren in mijn borst groeiden. Het ergste was dat de uitslag van de PET-scan een uur langer duurde, omdat het spreekuur van de oncoloog uitliep. Ik wist niet waar ik het zoeken moest, had maar één ding in mijn hoofd: zie ik mijn zoon van acht nog opgroeien?” In Bilthoven is ze altijd binnen een week aan de beurt, krijgt ze vrijwel meteen de uitslag van de scan en wordt altijd netjes teruggebeld. „Zelfs als het niet is afgesproken. Zo belde de chirurg me na mijn reconstructie nog even, toen ze in de auto naar huis zat.”

Patiënten blij met kleinschaligheid

Van alle ziekenhuizen krijgen zelfstandige klinieken het hoogste cijfer van patiënten: gemiddeld een 8,8. Dat blijkt uit een analyse van 80.000 beoordelingen op Zorgkaart-nederland.nl.

De entourage en de persoonlijke bejegening zorgen voor de hoge score, stelt de Patiëntenfederatie, initiatiefnemer van Zorgkaart Nederland. Woordvoerder Thom Meens: „Patiënten kunnen na verwijzing van de huisarts vaak dezelfde week nog bij een kliniek terecht en zijn dan snel klaar: van een MRI-scan tot een afspraak met de specialist.” De universitaire medisch centra scoren relatief het slechtst met een 7,7.

De naam zelfstandige klinieken of behandelcentra is geïntroduceerd om het verschil aan te geven met privéklinieken waar (cosmetische) behandelingen plaatsvinden, die niet worden vergoed en die in het verleden nogal eens negatief in het nieuws kwamen. Bij 90 procent van de 150 klinieken van branchevereniging Zelfstandige Klinieken Nederland (ZKN) gaat het om zorg die wordt vergoed door verzekeraars en dus voor iedereen toegankelijk is. Elk jaar gaan er meer patiënten naar de kliniek voor verzekerde zorg, vertelt ZKN. 659.000 mensen in 2015 tegenover 619.000 twee jaar eerder. Ze komen vooral voor dermatologie (moedervlekken, spataderen, ernstige acne),

orthopedie (knieën, enkels, polsen en hernia's) en de behandeling van borstkanker.

Gespecialiseerd

Ook de gespecialiseerde ziekenhuizen als de Sint Maartenskliniek (orthopedie) bij Nijmegen en het Amsterdamse Antoni van Leeuwenhoek (kanker) scoren goed met gemiddeld een 8,5, vanwege hun relatieve kleinschaligheid. Kleine streekziekenhuizen zitten daar niet ver achter met een 8,3. Die liggen vaak dicht bij huis en zijn overzichtelijk, zegt Meens.

8,8

■ Het gemiddelde cijfer dat patiënten geven aan de zorg in een kleine kliniek.

Patiënten straffen fusies af: van de negen in 2015 gefuseerde ziekenhuizen daalde de waardering met 0,6 punt. Van de 80.000 geanalyseerde beoordelingen zijn er bijna 40.000 van zelfstandige klinieken, vooral omdat zij hun patiënten daartoe aansporen, stelt Walter Kien van adviesbureau IG&H die het onderzoek uitvoerde. De UMC's komen nog niet aan 2.000 beoordelingen. Dat maakt voor de resultaten niet uit, zegt Kien: „Het is voldoende voor een representatief beeld.”